

SVIATOSTI

Sviatosti ustanovil Ježiš Kristus. Je ich sedem: krst, myropomazanie, eucharistia, pokánie, pomazanie chorých, posvätný stav a manželstvo.

Sviatosti sa týkajú všetkých etáp a všetkých dôležitých chvíľ života kresťana: dávajú životu viery kresťanov vznik a rast (krst, myropomazanie, eucharistia), uzdravenie (pokánie, pomazanie chorých) a poslanie (posvätný stav a manželstvo).

Základy celého kresťanského života sa kladú krstom, myropomazaním a eucharistiou.

KRST - MYROPOMAZANIE - EUCHARISTIA

Uvádzanie do kresťanského života sa uskutočňuje tromi sviatosťami, ktoré tvoria jeden celok: **krstom**, ktorý je začiatkom nového života, **myropomazaním**, ktoré tento život posilňuje, a **eucharistiou**, ktorá živí učeníka Kristovým telom a krvou, aby ho premieňala v Krista (KKC 1275).

Vo východných cirkvách sa sviatosť myropomazania udeľuje bezprostredne po krste a po nej nasleduje účasť na eucharistii. Táto tradícia zvyrazňuje jednotu troch sviatostí uvádzania do kresťanského života (KKC 1318).

SVIATOSŤ KRSTU (KKC 1275-1284):

Ježiš povedal: „Chod'te teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Svätého Ducha a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“ (Mt 28,19-20)

Krst je základom celého kresťanského života, vstupnou bránou do nového života v Kristovi, ako aj bránou, ktorá otvára prístup k ostatným sviatostiam.

Krstom sme oslobodení od hriechu a znovuzrodení ako Božie deti, stávame sa Kristovými údmi, sme začlenení do Cirkvi a dostávame účasť na jej poslaní.

Význam a milosť sviatosti krstu jasne vysvitajú z obradov jeho slávenia. Keď veriaci s pozornosťou účasťou sledujú úkony a slová tohto slávenia, sú zasväcovaní do bohatstva, ktoré táto sviatosť naznačuje a spôsobuje v každom novopokrstenom.

Znak kríža na začiatku slávenia označuje Kristovým znakom toho, ktorý mu bude čoskoro patriť. Znak kríža znamená milosť vykúpenia, ktorú nám Kristus získal svojím krížom.

Keďže krst znamená oslobodenie od hriechu a od jeho podnecovateľa diabla, nad kandidátom sa vyslovuje exorcizmus (alebo viaceré exorcizmov). Kandidát sa potom aj výslovne zrieka satana a zjednocuje sa s Kristom. Takto pripravený potom môže vyznať vieru Cirkvi, ktorej bude krstom „zverený“ (kandidát recituje „Verím“).

Následne sa modlitbou epiklézy posväť krstná voda a olej katechumenov. Cirkev pritom prosí Boha, aby skrze jeho Syna zostúpila do tejto vody a oleja sila Ducha Svätého, aby sa tí, čo ňou budú pokrstení, narodili „z vody a z Ducha“ (Jn 3, 5). Kňaz pomaže kandidáta olejom katechumenov.

Potom nasleduje podstatný obrad sviatosti: krst v pravom zmysle slova, ktorý naznačuje a spôsobuje odumretie hriechu a vstup do života Najsvätejšej Trojice, a to pripodobnením Kristovmu veľkonočnému tajomstvu. Krst sa najvýraznejšie udeľuje trojitým ponorením do krstnej vody. Ale už od najstarších čias ho možno udeľovať aj tak, že sa trikrát leje voda na hlavu kandidáta.

Najpodstatnejší obrad krstu spočíva v ponorení kandidáta do vody alebo v liatí vody na jeho hlavu, pričom sa vzýva Najsvätejšia Trojica. Vo východných liturgiách je katechumen obrátený na východ a kňaz hovorí: „Krstí sa Boží služobník M. v mene Otca i Syna i Svätého Ducha.“ A pri vzývaní každej osoby Najsvätejšej Trojice mu buď leje hlavu vodu alebo ho ponorí do vody a opäť ho z nej vyzdvihne.

Biele rúcho symbolicky vyjadruje, že pokrstený si obliekol Krista, vstal z mŕtvych s Kristom. Zapálená svieca znamená, že Kristus novopokrsteného osvietil. Pokrstení sú v Kristovi „svetlo sveta“ (Mt 5, 14).

Podľa Pánovej vôle je **krst nevyhnutne potrebný na spásu** ako sama Cirkev, do ktorej krst vovádza.

Ovocie krstu alebo **krstná milosť** je bohatá skutočnosť. Obsahuje odpustenie dedičného hriechu a všetkých osobných hriechov, narodenie pre nový život, ktorým sa človek stáva Otcovým adoptívnym synom, Kristovým údom a chrámom Svätého Ducha. Pokrstený je tým včlenený do Cirkvi, Kristovho tela, a dostáva účasť na Kristovom kňazstve.

Krst vtlačá do duše **nezmazateľný duchovný znak**, charakter, ktorý určuje pokrsteného na kresťanský kult. Pre tento charakter nemožno krst opakovať.

Od najstarších čias sa krst udeľuje deťom, lebo je Božou milosťou a Božím darom, ktorý nepredpokladá ľudské zásluhy.

Rodičia sú povinní postarať sa, aby dieťa bolo pokrstené čím skôr (c. 686 CCEO). Ku krstu je potrebné, aby bola opodstatnená **nádej, že dieťa bude vychovávané vo viere Katolíckej cirkvi** (c. 681 CCEO). Dieťa má mať **aspoň jedného krstného rodiča**, ktorý už prijal sviatosť krstu, myropomazania a eucharistie. patrí do Katolíckej cirkvi (c. 684 CCEO) a je presvedčeným kresťanom, schopným pomáhať novopokrstenému, dieťaťu alebo dospelému, na ceste kresťanského života (KKC 1311).

SVIATOSŤ MYROPOMAZANIA (KKC 1315-1321):

„Keď sa apoštoli, ktorí boli v Jeruzaleme, do počuli, že Samária prijala Božie slovo, vyslali k nim Petra a Jána. Oni ta zašli a modlili sa za nich, aby dostali Ducha Svätého, lebo na nikoho z nich ešte nezostúpil; boli iba pokrstení v mene Pána Ježiša. Potom na nich vložili ruky a dostali Ducha Svätého“ (Sk 8,14-17).

Sväté myropomazanie zdokonaľuje krstnú milosť. Je to sviatosť, ktorá dáva Svätého Ducha, aby nás hlbšie zakorenil v Božom synovstve, pevnejšie včlenil do Krista, posilnil naše spojenie s Cirkvou, väčšmi nás zapojil do jej poslania a pomáhal nám vydávať svedectvo o kresťanskej viere slovom, ktoré sprevádzajú skutky.

Myropomazanie, takisto ako krst, vtlačá do duše kresťana **nezmazateľný duchovný znak** alebo charakter. Preto túto sviatosť možno prijať iba raz v živote.

Podstatným obradom myropomazania je **pomazanie pokrsteného svätým myrom**, voňavým olejom, ktorý posvätil biskup, a to na: čele, očiach, nose, ústach, ušiach, pleciach, rukách a nohách so slovami: „Pečať daru Svätého Ducha“.

Keď sa myropomazanie slávi oddelene od krstu, jeho spojitosť s krstom sa okrem iného vyjadruje obnovením krstných sľubov.

Sviatosti krstu a myropomazania sa nemôžu opakovať (c. 672 CCEO). Ak existuje rozumná pochybnosť, či boli skutočne alebo platne slávené, a táto pochybnosť zostane aj po vážnom zisťovaní, majú sa vyslúžiť podmiennečne (c. 672 CCEO)

SVIATOSŤ EUCHARISTIE (KKC 1406-1417):

Sviatostné uvedenie do kresťanského života - do tajomstva spásy sa naplňuje prijatím božskej eucharistie a preto **sa božská eucharistia má veriacemu v Krista udeliť čo najskôr po krste a myropomazaní** (c. 697 CCEO).

Ježiš hovorí: „Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohto chleba, bude žiť naveky... Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život..., ostáva vo mne a ja v ňom“ (Jn 6,51.54.56).

Eucharistia je srdcom a vrcholom života Cirkvi, lebo v nej Kristus pridružuje svoju Cirkev a všetkých jej členov k svojej obete chvály a vzdávania vd'aky, ktorú raz navždy priniesol na kríži svojmu Otcovi. Prostredníctvom tejto obety vylieva milosti spásy na svoje telo, ktorým je Cirkev.

Eucharistické slávenie vždy obsahuje: hlásanie Božieho slova; vzdávanie vd'aky Bohu Otcovi za všetky jeho dobrodenia, predovšetkým za dar jeho Syna; premenenie chleba a vína a účasť na liturgickej hostine prijímaním Pánovho tela a krvi. Tieto prvky tvoria jediný úkon kultu.

Eucharistia je pamiatka Kristovej Veľkej noci, čiže diela spásy uskutočneného Kristovým životom, smrťou a zmŕtvychvstaním, diela, ktoré sa sprítomňuje liturgickým slávením.

Sám Kristus, večný Veľkňaz Novej zmluvy, **prostredníctvom služby kňazov prináša eucharistickú obeť**. A ten istý Kristus skutočne prítomný pod spôsobmi chleba a vína je aj obeťou eucharistickej obety.

Len platne vysvätení kňazi môžu predsedieť sláveniu Eucharistie a premieňať chlieb a víno, aby sa stali Pánovým telom a jeho krvou.

Podstatnými znakmi sviatosti Eucharistie sú pšeničný chlieb a víno z viniča; a kňaz nad nimi vyslovuje slová premenenia, ktoré Ježiš povedal pri Poslednej večeri: „Toto je moje telo... Toto je moja krv...“, a zvoláva na ne požehnanie Svätého Ducha.

Premením sa uskutočňuje **prepodstatnenie** (transsubstantiatio) **chleba a vína na Kristovo telo a jeho krv**. Pod premenenými spôsobmi chleba a vína je opravdivo, skutočne a podstatne prítomný sám živý a oslávený Kristus, jeho telo a jeho krv spolu s jeho dušou a s jeho božstvom.

Eucharistia ako obeta sa prináša aj na zadosťučinenie za hriechy živých i mŕtvych a na dosiahnutie duchovných alebo časných dobier od Boha.

Kto chce prijať Ježiša Krista v eucharistickom prijímaní, musí byť v stave milosti. Ak si je niekto vedomý, že spáchal smrteľný hriech, nesmie prijať Eucharistiu, ak prv nedostal rozhrešenie vo sviatosti pokánia.

Sväté prijímanie Kristovho tela a jeho krvi prehlbuje zjednotenie prijímajúceho s Pánom, odpúšťa mu všedné hriechy a chráni ho pred ťažkými hriechmi. Keďže sa medzi prijímajúcim a Kristom upevňujú putá lásky, prijímanie tejto sviatosti upevňuje jednotu Cirkvi, Kristovho tajomného tela.

Cirkev vrelo odporúča veriacim, aby pristúpili k svätému prijímaniu, keď sa zúčastnia na slávení Eucharistie; ukladá im povinnosť urobiť tak **aspoň raz do roka.**

Skratky: KKC – Katechizmus Katolíckej Cirkvi

CCEO – Kódex kánonov východných cirkví

AK STE SA ROZHODLI PRIJAŤ SVIATOSTI V NAŠEJ FARNOSTI

* o vyslúženie sviatostí je možné požiadať telefonicky 0908 677 658 alebo osobne pred svätou božskou liturgiou, pozri <http://grkatbb.fara.sk/>.

* aj keď to možno s náboženským životom nepreháňate, moment žiadosti o sviatostí pre vaše dieťa nebude momentom, keď farár s Vami zúčtuje pre nedostatok horlivosti. A preto netreba vysielat' starých rodičov na „špeciálnu misiu“ k farárovi. Pravdupovediac, sme vďační, že chcete dať Bohu šancu. Ak z Vašej reči bude zrejmé, že ste prišli slobodne a Ježišom a Cirkvou nepohrdate, určite sa dohodneme.

* krst dieťaťa nepodmieňujeme cirkevným sobášom jeho rodičov, avšak žiadame, aby rodičia žijúci vo voľnom zväzku čestne prehlásili, že urobia všetko, čo je v ich silách, aby čo najskôr uzavreli cirkevné manželstvo.

* krst dieťaťa nepodmieňujeme cirkevným sobášom jeho rodičov, avšak žiadame, aby rozvedení rodičia žijúci vo voľnom zväzku čestne prehlásili, že urobia všetko, čo je v ich silách, aby čo najskôr uzavreli civilné manželstvo.

* Od rodičov žiadame, aby čestne prehlásili, že sa budú za svoje dieťa a so svojim dieťaťom modliť, budú ho privádzať do chrámu na bohoslužby a budú ho viesť k láske ku Kristovi a k Cirkvi.

* z praktických dôvodov je najvhodnejšie, aby rodičia absolvovali náukovú prípravu ešte pred narodením dieťaťa.

* ešte pred samotným obradom vyslúženia sviatostí rodičia dodajú farárovi fotokópiu rodného listu dieťaťa, aby bolo preukázané, že ide o ich dieťa.

* krstní rodičia môžu náukovú prípravu absolvovať vo farnosti svojho trvalého pobytu. Krstným rodičom môže byť len tá osoba, ktorá už prijala sviatosti krstu, myropomazania a eucharistie a nič je nebráni prijať sviatosť pokánia a eucharistie, t.j. nežije vo voľnom zväzku; nie je sobášená len na úrade, ale aj v kostole; nie je rozvedená; nevystúpila z Cirkvi; nie je pod cirkevným trestom.

* rodičia, ak im v tom nebráni prekážka, a krstní rodičia prijímú pred obradom vyslúženia sviatostí prijímú sviatosť pokánia.

* keďže udeľujeme všetky tri sviatosti, robíme tak pri slávení svätej božskej liturgie.

* sviatosti zvykneme vysluhovať v sobotu alebo v nedeľu.

* na slávnosť treba pre dieťa treba zaobstarat' krstnú košeľu a krstnú sviecu. V tejto veci Vám ochotne poradia v predajni Spolku sv. Vojtecha, Lazovná 1, Banská Bystrica. Otváracie hodiny: pondelok až piatok 8:00 - 18:00, sobota: 8:00 - 12:00. Nedeľa: zatvorené. Tel. 048 / 4123535.

* popri milodare pre kňaza pamätajte, prosím, aj na milodar pre kantora.